

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Lib. 7. in quo continetur materia temporis, quo fieri debet præsentatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61772)

LIBER SEPTIMVS,

In quo continetur materia temporis, quo fieri debet præsentatio.

CAPVT PRIMVM.

Intra quod tempus fieri debet præsentatio.

SUMMARIVM.

1 Præsentatio fieri debet infra quadrimestre, si patronus sit laicus, vel clericus pro suo patrimonio. 2 Præsentatio à patrono ecclesiastico fit intra semestre. 3 Electio fieri debet intra semestre. 4 Electus infra mensem debet consentire. 5 Ius patronatus si sit mixtum, semestre datur ad præsentandum. 6 Idem est si ecclesia sit patrona ex donatione laici. 7 Tempus datum ad præsentandum abbreviari non potest.	8 Patroni in fundatione possunt statuere tempus, intra quod facienda sit præsentatio. 1 Præsentatio † à patronis laicis, vel clericis patronis ratione proprii patrimonij facienda est intra quadrimestre. cap. cum propter. de iurepatronat. à patronis autem † ecclesiasticis facienda est intra semestre. cap. vnico. de iurepatronat. lib. 6. cap. sicut. de supplend. neglig. Præl. sicut enim Collator habet semestre. cap. nulla. de concess. præben. ita patronus ecclesiasticus, qui reputatur vt Collator. Electo-

- 3 Etiores ¶ autem habent solum trimestrem ad electionem faciendam à die vacationis. ca. ne pro defectu. & ibi glos. & c. cum in cunctis. de elect. &
- 4 deinde ¶ electis infra mensem debet consentire. capit. quam sit. vbi glos. de elect. lib. 6. & si fiat deuolutio ad superiorem, seruabitur tex. in dicto cap. nulla, & in electione seruabitur text. in dicto cap. ne pro defectu. Vide Lambertin. de iure patronat. libro 2. par. 2. quæst. 1. artic. 1. Si autem ius patronatus ¶ sit commune, & laici, & ecclesiastici, tunc omnes dicti patroni habebunt semestrem ad præsentandum. glos. in cap. vnico. de iure patron. lib. 6. quia magis dignum trahit ad se minus dignum. cap. quod in dubijs. vbi glos. in verbo consecratum. de consecr. eccl. vel altar. quod procedit etiam si laicus habeat maiorem partem, vt per Lambertin. vbi supra. art. 3.
- 6 Quod si ecclesia fiat ¶ patrona ex donatione sibi facta à patrono laico, habebit semestrem ad præsentandum. d. c. vnico. §. verum. de iure patr. lib. 6.
- 7 Tempus ¶ autem datum tam laicis, quam ecclesiasticis patronis ad præsentandum non crederem, quod ex consuetudine possit restringi, & abbreviari, vel ampliari, & prorogari, cum ita sit à lege statutum, quæ seruari ab omnibus debet: quia tamen consuetudo est altera lex, & multum operatur, in multis casibus fortasse contrarium dici possit, de quo vide Lambertin. vbi supra. art. 6. stante maxime longissima præscriptione. Possunt ¶ tamen patroni in limine foundationis, cum consensu Episcopi apponere modum, quo succedentes patroni, si erunt ecclesiastici præsentent ante, vel post semestrem, vel si erunt laici, præsentent ante, vel post quadrimestrem, & abbreviare possunt tales terminos datos à iure: tali enim casu potest patronus cum Episcopi consensu apponere modum, vel conditionem non solum extra, vel præter, sed etiam contra ius commune. c. cum dilectus. vbi glos. in verbo constitutum. de consuetud.

CAPVT SECVNDVM.

Quando incipiat currere patronis tempus datum ad præsentandum.

SUMMARIVM.

- 1 *Tempus datum ad præsentandum incipit currere etiam ignorant à die vacationis.*
- 2 *Tempus datum ad eligendum, & conferendum currit à die scientiæ, vel cessationis impedimenti.*
- 3 *Ratio diuersitatis dictorum casuum.*
- 4 *Patroni habent ius patronatus ex gratia.*
- 5 *Tempus datum ad præsentandum currit à die scitæ vacationis.*
- 6 *Et à die cessationis impedimenti in certis casibus.*
- 7 *Tempus prædictum non currit patrono, si superior eum præsentare vetet.*

1 **T**empus autem prædictum patronis præsentare habentibus incipit currere à die vacationis. cap. 2.

de suppl. negl. Præl. cap. 2. S. cum vero. de concess. præben. cap. eam te. de iurepatronat. vbi Abb. Rot. Rom. de iurepatronat. in antiquis. decis. 1. quod currit etiam ignorantibus, & impeditis; 2 tempus autem prædictum ad eligendum, vel conferendum, & id simile incipit currere à die scientiæ & cessationis impedimenti, non à die vacationis. ca. quia diuersitatem. de concess. præbend. & ratio diuersitatis prædictæ est, quia Episcopi habent ius conferendi beneficia iure ordinario, cum sub eis subsint omnes basilicæ ecclesiæ suæ Diocesis. c. omnes basilicæ. 16. q. 7. electores etiã habent ius eligendi à iure, vt in tit. de elect. sed 4 patroni prædicti ex gratia habent ius patronatus. dicto c. 3. de iurepatron. quæ gratia debet in quantum potest restringi,

vt

vt minus lædatur ius commune. vide Lambertin. de iurepatronatus lib. 2. part. 2. q. 1. art. 8.

5 Sed aduertas † quod hodie tale tempus non currit, nisi à die scitæ vacationis, Card. Seraphin. decis. 380. num. 1. Rot. Rom. per ea quæ ibi dicit, stante maxime verisimile ignorantia, Rota Rom. decis. par. 1. decis. 421. in nouiss. quando Rector decederet, puta Mediolani, seu in Gallia, & patronus, & beneficium esset Pisis, forsitan totum quadrimestre possset transire à die vacationis, antequam patronus certo sciret defunctum esse Rectorem.

6 Similiter non † currit impedito iusto impedimento, quia tempus non currit impedito. Card. Mantica decis. 30. num. 2. Rot. Rom. Card. Seraph. decis. 220. num. 4. puta si patronus sit absens reipub. causa, vel iniuste carceratus, vel

si non haberet tutum accessum propter perhorrescentiam alicuius inimici, cum ecclesia sit pia, & cultrix iustitiæ, & quia iuspatronatus est concessum laicis ex gratia, vt inuitentur ad fabricandas, & dotandas ecclesias: quod si tam stricte, & cum summo rigore contra eos procederetur, reijcerentur à tali actione construendi ecclesias cum maximo ecclesiarum detrimento; vide Marcum Antonium genuensem Episc. Isernien. in praxi Archiep. Neapol. cap. 82. n. 1. varia de iurepatr. Farinac. decis. 406. parte 2. tomo 1. Quod si à superiore talem potestatem habente mandetur patronis, ne præsentent, 7 quia † prætendit ecclesiam esse liberam, non currit patronis tempus, quia tunc videtur orta lis inter eos, & Episcopum; de quo vide Lambert. vbi supra art. 12.

CAPVT TERTIVM.

Si lis sit occasione iuris patronatus, intra quod tempus sit terminanda.

SUMMARIVM.

- 1 Lis occasione iuris patronatus non vacante ecclesia, non est terminanda intra certum tempus.
- 2 Si adueniente vacatione lis durat, elapso tempore dato ad presentandum, Episcopus Ecclesiam ordinare potest.
- 3 Episcopus debet ecclesiam liberam conferre sine mora.
- 4 Patroni si discordent, litis eventus expectandus est.
- 5 Concil. Tridentin. sessione 24. de reformat. cap. 20. ubi in foro ecclesiastico cause intra biennium sint terminanda.
- 6 Concil. Tridentin. sess. 25. de reformat. cap. 10. in fine.
- 7 Patronus non presentantibus deuotio fit ad superiorem.
- 8 Patronis litigantibus super facta presentatione nullum currit tempus.

- 9 Lis inter presentatos, vel simul inter presentantes terminanda est intra tempus datum ad presentandum.
- 10 Idem est si lis sit inter patronos super iure patronatus.
- 11 Lite stante super iure patronatus, si ante litem contestatam fiat presentatio, quasi possidens praefertur.
- 12 Episcopus potest Ecclesiam conferre lite non finita intra debitum tempus.
- 13 Lis inter compatronos laicos, & ecclesiasticos intra semestre terminatur.
- 14 Lite vertente super iure eligendi, & non finita intra semestre, superior prouidet.
- 15 Patroni durante tempore dato ad presentandum quoadocunque presentare possunt.

Quod si lis sit occasione iuris patronatus, infra quantum tempus debeat

beat terminari, constitue cum Lambert. de iurepatr. lib. 2. part. 2. quæst. 1. art. 9. plures casus.

- 1 Primus est, quando ecclesia non vacante lis est super iurepatronat. seu super eius quasi possessione, & tunc nullum consideratur tempus, sed finis litis expectabitur, & adueniente vacatione quasi possidens admittetur ad præsentandū. Quod si dicta est lis etiam post ecclesiæ vacationem durauerit post elapsum semestre, seu quadrimestre poterit Episcopus ecclesiam ad libitum suum ordinare. ad tex. in cap. eam te. de iurepatronatus.

Secundus est casus, quando ecclesia vacauit, certumque est eam semper fuisse liberā, quia antea ab Ordinario tanquam libera fuit collata pluries, & nunc aliqui laici prætendunt iurepatronatus; tunc

3 Episcopus est eam debet conferre, nullo tempore expectato. Card. in clem. plures. S. ult. num. 1. de iurepatronatus, debet enim conseruari collator in sua quasi possessione, argumento tex. in cap. consultationibus. de iurepa-

tronatus: quando vero tunc non constat clare ecclesiam esse liberam, tunc Episcopus non potest eam conferre, sed debet in ea constituere Economum, qui ecclesiæ deseruiat, fructus exigat, & reseruet pro futuro Rectore. cap. cum vos. de offic. ordin.

- 4 Tertius est casus, quando constat ecclesiam vacantem esse patronatam, sed patroni sunt discordes, quia diuiserunt vota sua plures præsentando, & super hoc litigatur: & tunc non currit nec semestre, nec quadrimestre; sed expectabitur finis litis, cum pertineat ad Ordinarium discernere numerum vocum, merita præsentatorum, & litem finire. super quo vide dicta per Innocen. in cap. 1. & cap. 3. de iurepatr. Hodie autem, seruari debet Conc. Trident. § Sess. 24. de reform. cap. 20. vbi causæ omnes ad Forum ecclesiasticum, quomodolibet pertinētes etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat cognoscantur, atque omnino saltem infra biennium à die motæ litis terminentur: alioquin post id
- spa-

spatium, liberum sit partibus, vel alteri illarum, Iudices superiores, alias tamen competentes adire, qui causam in eo statu, quo fuerit assumant, & quamprimum terminari curent. Accedit id, quod dicit idem Concil. Trid. † Sess. 25. de reformat. cap. 10. in fine. vbi monet tam Ordinarios, quam alios quoscumque Iudices, vt terminandis causis quanta fieri poterit breuitate studeant.

7 Quartus est casus, quando constat † ecclesiam vacantem esse patronatam, sed patroni non conueniunt in presentando, & labitur semestre, seu quadrimestre: & tunc ex deuolutione Episcopus eam confert. ad notata in dicto cap. 3. de iurepatr. vbi Card. col. vlt.

8 Quintus est casus, † quando patroni inter se litigant, nō super iurepatronatus, nec super eius quasi possessione; sed super forma presentationis, quia vnus dicit presentationem de altero tanquam de absente factam non tenere, seu tanquam de criminoso, & simili, altero contrarium dicente: & tunc nullum cur-

Praxis Iurispatron.

rit tempus; sed litis euentus debet expectari per sententiam Episcopi. Cardin. in dicta Clement. plures. §. vlt. num. primo.

9 Sextus est casus, † quando est lis inter presentatos tantum, vel inter eos etiam cum presentantibus super iurepatronatus, eiusque quasi possessione: & tunc si lis non finiat in semestre, seu quadrimestre, Episcopus ecclesiam debet conferre. ita Io. Andr. Cardin. Abb. & alij in dicto cap. cum vos. de offic. ordin. Card. dicto §. vlt. & col. vlt.

10 Septimus est casus, † quando esset quæstio inter patronos, puta, quia vnus negat alium esse patronum, quia iurepatronatus amisit, vel eo fuit priuatus, & ideo ad se tantum iurepatronatus pertinere: & tunc si lis non sit terminata intra sex, vel quatuor menses, Ordinarius eam conferre debet.

11 Octauus est casus, † quando litigatur de iurepatronatus inter patronos, & alter eorum est in quasi possessione, alter non: si omnes presentent ante litem contestatam, debet institui presentatus

K tus

tus à quasi possessore. ad cap. consultationibus. de iure patronatus.

12 Quod autem † dictum est supra, non terminata lite intra tempus debitum debere Episcopum ecclesiam conferre, procedit si sine scandalo possit conferre, & nisi contraria adsit consuetudo in loco. Lapsus allegat. 78. num. 17. ubi ait, vsum, quo superior lite non finita cōferat ecclesiam, recessisse ab aula: & Pisis huiusmodi adest consuetudo: & certe magnum damnum ecclesie infertur propter huiusmodi lites, & discordias.

13 Quod si lis sit inter † comparones laicos, & ecclesiasticos super iure patronatus, vel eius quasi possessione, lis erit finienda secundū supradicta intra semestre propter mixturam, quia magis dignum trahit ad se minus dignum.

Hostien. in sua summa in tit. de iure patronat. §. quid iuris si propter, & §. in quibus differant. Stante † autem lite super iure eligendi inter habentes eligere, & non finita intra trimestre, Superior providere non potest. cap. 2. de in integr. restitut. cap. cum dilectus. de consuetud. & cap. ex parte de arbitr. sed expectabitur litis euentus: quod declara, vt per Lambert. ubi supra art. 11. Aduertendum est † etiam, quod patroni possunt valide presentare per totum quadrimestre, seu semestre, & quandoque durante dicto tempore; per quadrimestre patroni laici, per semestre patroni clerici. Abb. in cap. cum vos. num. 6. de offic. ordin. Rot. Rom. de iure patronat. in antiquis decis. 10. num. 1. tradit Lambert. ubi supra art. 13.

CAPVT QVARTVM.

Quadrimestre, seu semestre quomodo computetur, & an sit semper continuum: & quid si presentatus non consentiat presentationi, an habeat patronus nouum tempus.

SVMMARIVM.

1 Quadrimestre, seu semestre quomodo computetur. 2 Curritque de momento ad momentum. 3 Exemplum cursus dicti temporis. 4 Tempus, dies, & hora attenditur, quando fuit publicum rectorem obijse. 5 Quadrimestre, & semestre est semper continuum. 6 Tempus continuum, & utile quid. 7 Patronus nouæ ecclesie tenetur presentare Rectorem intra quadrimestre à die donationis. 8 Patronus quando habeat nouum tempus ad presentandum. 9 Et in eo non est computanda pars primi temporis.	10 Quod non procedit, si patronus verè non presentauit. 11 Nec in electione. 12 Patronus laicus durante quadrimestre potest variare. 13 Patronus, qui presentauit indignum, si sit restitutus, eidem remissum censetur tempus amissum. 14 Et si sit restitutus aduersus sententiam, habet nouum tempus integrum. 15 Patrono currit tempus à die veræ vacationis. 1 QVadrimestre, seu † semestre quomodo computetur, tradit Rot. Rom. de iure patronat. in antiquis decis. 10. num. 2. remittendo se ad Hostien. in cap. licet. de supplen. neglig. Præl. ad Io. Andr. in cap. quam fit. de elect. lib. 6. & ad Doct. in l.

148 Pars II. Lib. VII. Cap IV.

ubi lex. ff. de reg. iur. & tradit Lambertin. de iurepatr. lib. 2. par. 2. quæst. 1. artic. 14. Si enim dies † vacationis fuerit in die octaua Ianuarij, die septima Aprilis erit vltima dies trimestris. & ideo tale tempus currit de momento ad momentum, & in eo erit attendenda hora. Doct. in dicto cap. quam sit. S. electus super gloss. in verbo mensem. de elect. lib. 6. Et sit exemplum, † vt in præcedenti hora illius horæ, qua vacauit ecclesia, licet sit eiusdem diei computetur tempus: vt si dies vacationis fuerit hora decimanona, hora decima octaua currentis diei temporis à iure præfiniti debet attendi: & attenditur † tempus dies, & hora, in quibus fuit publicum, & notorium Rectorem decessisse; potest enim accidere, quod moriatur Rector hora decima quinta, & quod non publicetur nisi hora vigesima. Tale autē † tempus quadrimestre, seu semestre est semper continuum, & quocumque die currit. cap. 3. de iurepatronat. Lambertin. vbi supra ar. 15. Tempus † autem continuum est, quod diebus

feriatis, siue non feriatis currit in præsentia, & absentia, siue adsit, siue non copia Iudicis. Tempus autem vtile est, quod non currit diebus feriatis, nec in absentia partis, neque vbi deest copia Iudicis. gloss. in Clem. vnica in verbo continuum. de restitut. in integr. vbi ait vtile aliquando esse continue vtile, aliquando non. Si vero † de nouo construatur ecclesia, cum dos sit assignanda in ipsa impositione primi lapidis, & ne dos remaneat pœnes dotantem, tenetur ipse patronus à die dotationis infra quadrimestre, si laicus, infra semestre, si ecclesiasticus præsentare Rectorem: quamuis enim tunc ecclesia non egeat Rectore quoad spiritualia, eget quoad temporalia, vel saltem currit tempus à die, in quo aduenit dies solutionis dotis, nisi ante illud tempus esset ecclesia ædificata: quia à die perfectionis ædificij curret dictum tempus, licet non aduenierit dies solutionis. Quod si assignatio dotis sit omissa; quo casu ecclesia dotanda erit ab Episcopo, completa constructione auctoritate Episcopi,

scopi incipiet currere dictum tempus, vt per Lambertin. vbi supra art. 16.

- 8 Patronus etiam † habet nouum semestre si clericus, quadrimestre si laicus ad presentandum à die, quo presentatus noluit consentire presentationi, vel à die, quo presentationem prius acceptam renunciauit, vel à die mortis presentati adhuc non instituti: & hoc tempus adeo est nouum, vt nullo modo in eo † computanda sit pars primi semestris, seu quadrimestris. argumento tex. de elect. loquentis in cap. si electio. de elect. lib. 6. vbi Doct. extendunt text. ad collationem, & postulationem, & super glos. ibidem in verbo integrum extendunt illum ad presentationem. Rot. Rom. de iurepatronat. in nouis decis. 8. nisi super his fraus intercessisset. Et † secus est etiam si patronus elegit, & deputauit presentandum; sed eum non presentauit actualiter. Lambertin. vbi supra art. 17. quod
- 9 si secus † esse ibi dicit in electione, cum electus habeat ius in re, non ad rem, sicut presentatus, vt ibi per eum: idem est

Praxis Iurispatron.

si patronus ecclesiasticus presentet aliquem, qui postea repellatur ob occultum crimen ante institutionem. ad tex. in dicto. cap. si electio de elect.

12 lib. 6. Patronus † autem laicus tali casu durante quadrimestre tantum potest variare, & alium presentare, vt per Lambertin. vbi supra art. 18.

13 Si vero patronus † qui presentauit indignum, sit à Papa restitutus, vt possit iterum presentare, & restitutus sit aduersum lapsum temporis, censetur tantum restitutus ad tempus amissum. gloss. vlt. in fine in dicto cap. si electio. Si autem † sit restitutus aduersus sententiam priuatiuam potestatis, & tunc totum tempus quadrimestre, seu semestre de nouo habebit. glos. in dicto cap. si electio in verbo occultum.

15 Tempus † autem à die vere vacationis currit patrono; & ideo si Rector sit vere priuatus beneficio, & tamen publicè regit, & administrat in illo; tunc patrono non currit tempus à die dictæ priuationis, sed à die mortis prædicti Rectoris. Lapsus allegat. 78. dubio 4. num. 12.

K 3 &

& sequentibus. Lambert. vbi
supra art. 20. & ratio est in

hoc casu, quia patronus non
tenetur diuinare.

CAPVT QVINTVM.

Quid requiratur quando pro patrono præsentat eius pro-
curator, & quid in præsentato.

SUMMARIVM.

- 1 Procurator præsentans de-
bet infra tempus iuris man-
datum exhibere.
- 2 Paria sunt non præsentare,
vel insufficienter præsen-
tare.
- 3 Patronus intra tempus iu-
ris potest ratificare gesta per
compatronos, vel per suos
procuratores.
- 4 Præsentatio procuratoris
remanet nulla non exhibito
mandato intra tempus iuris.
- 5 Multi procuratores deci-
piuntur non exhibendo man-
datum.
- 6 Præsentatio fieri debet in-
fra tempus iuris præsentando.
- 7 Præsentatus debet accepta-
re præsentationem in tempore
debito.

8 Patronus post factam præ-
sentationem non tenetur aliam
facere instantiam.

9 Instituire habenti nullum
est præfixum tempus.

10 Præsentatus nõ tenetur in-
stare pro institutione infra di-
ctum tempus datum ad præ-
sentandum.

1 **P**rocurator ꝑ patroni, si
infra legitimum tem-
pus quadrimestris, seu seme-
stris procuratorio nomine
præsentet, debet infra dictum
tempus fidem facere de suo
mandato, eamque apud acta
exhibere in forma authenti-
ca. Lopus allegat. 22. Lam-
bert. de iure patronat. par. 2.
lib. 2. quæst. 1. artic. 20. Pa-
ria enim ꝑ sunt non præsen-
tasse, vel minus sufficienter
præsentasse. cap. si quis iu-
sto.

sto. vbi glos. in verbo admit-
 ti. de elect. lib. 6. Præsenta-
 tio namque requirit certum
 patroni mandatum. Card. in
 cap. vlt. colum. vlt. de con-
 cess. præbend. Potest etiam
 3 infra † dictum tempus patro-
 nus ratificare gesta per com-
 patronos, vel procuratores
 suos, etiam per litteras, vt in
 cap. ea noscitur. de his, quæ
 fiunt à Præl. Rocch. de Cur-
 te. de iurepatronat. in verbo
 honorificum. quæst. 5. num.
 23. & sequentibus: & de ra-
 tificatione patroni, vide Ab-
 bat. in consil. 76. parte 2. Et
 4 ideo † elapso dicto tempore,
 & non sequuta mandatî exhi-
 bitione, seu patroni ratifica-
 tione, præsentatio nulla, & in-
 ualida remanet, & deuolutio
 fit ad superiorem, qui tunc
 ob patroni negligentiam con-
 fert ecclesiam. Et in praxi
 5 est † animaduertendum circa
 prædicta, quia multi tâquam
 procuratores patronorû ab-
 sentium præsentant, & postea
 infra dictum tempus nõ exhi-
 bent mandatum, nec procu-
 rant patronorum ratificatio-
 nem, & nihil efficiunt, & lites
 suscitant inanes. de hoc vide
 Farinac. parte 2. tomo 1. de-

cif. 443. numero tertio.
 6 Præsentatio † autem de-
 bet intra legitima tempora
 fieri actualiter præsentate præ-
 sentando. Rot. Rom. de iure-
 patronatus in nouis. decis. 3.
 7 qui † præsentatus debet om-
 nino intra dictum tempus
 datum ad præsentandum
 acceptare præsentationem.
 argumento text. in capitulo
 quam sit. de election. lib. 6.
 & tradit Lambertin. de iure-
 patronatus. libro 2. parte 2.
 quæst. 1. artic. 22. Sed pa-
 8 tronus † post factam præsen-
 tationem non tenetur intra
 dictum tempus, nec postea
 facere instantiam coram Su-
 periore, vt instituat præsen-
 tatum. Rot. Roman. de iu-
 repatronat. in nouis. decis. 4.
 9 Nullum † enim tempus re-
 peritur à iure statutum su-
 periori ad faciendam insti-
 tutionem, licet ad præsen-
 tandum à iure statutum sit
 10 tempus: immo † nec etiam
 præsentatus tenetur infra
 dictum tempus facere instan-
 tiam, pro assequenda insti-
 tutione. per dicta à Doct. in
 cap. cum vos. de offic. or-
 dinar. in cap. 3. cap. si ve-
 ro. & in cap. eam te. de iu-

repatron. Vide Rocch. de
Curte. de iurepatron. in ver-

bo honorificum. quæst. 36. &
Lambert. vbi supra. art. 23.

CAPVT SEXTVM.

Quid si patronus erret præsentando coram Ordinario, cum deberet præsentare coram alio, & an præsentatio præsumatur facta tempore debito.

SVMMARIVM.

- 1 Patronus si iusto errore præsentet coram ordinario, potest iterum coram habente instituere, præsentare etiam lapsò termino.
- 2 Secus si præsentet coram inferiore, cum deberet præsentare coram Ordinario.
- 3 Patronus si absit contradictio, non tenetur probare se præsentasse in tempore.
- 4 Præsentatio quando præsumatur, vel non, facta in tempore.
- 5 Præsentatio si fuit admiffa, præsumitur facta in tempore.
- 6 Præsentatio admittitur si & in quantum.
- 7 Patroni non possunt mo-

ram purgare si lapsum sit tempus.

8 Episcopus potest è lapsò tempore admittere patronum ad præsentandum.

9 Secus est si Episcopus non contulerit, nam tunc deuolutio fit ad Superiorem.

10 Patronus scienter præsentans indignum non admittitur.

Patronus si præsentet coram Ordinario, quando tamen facultas instituendi spectat ad alium Inferiorem ex legitima præscriptione, seu priuilegio; quia patroni intentio fundata erat in iure per text. in cap. omnes Basilicæ. 16. quæst. 7. quamuis lapsum sit tempus datum ad præ-

præsentandum, & sciat tunc præsentationem fieri debere coram alio, bene poterit iterum præsentare ex iusta causa ignorantia coram habente instituere; nemo enim tenetur scire iura priuatorum. c. porro. de priuileg. Si autem institutio spectet ad Ordinarium, & patronus coram inferiore præsentet, tunc lapsa tempore patronis à iure dato ad præsentandum non poterit de nouo præsentare, quia Ordinarius iure communi habet illam auctoritatem instituendi, & neminem iuris ignorantia excusat, vnusquisque enim scire leges tenetur. l. leges sacratissima. C. de legib. nisi dictus inferior esset in quasi possessione instituendi. Vide Lambertin. de iurepatron. lib. 2. par. 2. quest. 1. artic. 24.

3 Patronus tamen, seu præsentatus, si nullum habeat aduersarium, & nulla adsit contradictio, non tenetur probare præsentationem fuisse factam statuto tempore, quia actus reperitur factus, & præsumitur factus debito tempore. vide Mascardum de probationibus. conclusio.

1218. Doctor. in cap. vt circa. §. 1. de elect. lib. 6. Si autem adsit tamen aduersarius, qui id neget, & præsentatio non fuerit admissa ab eo, qui debet instituere ex causa, quia lapsa erat tempus: & tunc non est præsumendum præsentationem fuisse factam infra debitum tempus. Si autem ex alia causa non fuit admissa præsentatio; tunc præsumitur tempus non fuisse elapsa. Verum si indistincte absque causæ expressione præsentatio non fuerit admissa, & tunc non præsumitur facta debito tempore; cum simus in incerto cur fuerit reiecta. Rot. Roman. de iurepatronat. in antiquis. decis. 12. Si autem præsentatio fuerit tamen admissa præsumitur facta debito tempore, etiã si fuerit admissa si & in quantum, prout de stylo fieri consuevit. Lamb. vbi sup. art. 25. Neque possunt patroni, qui non præsentauerunt infra debitum tempus moram purgare, tamen quia vbi executio facta est à iure non admittitur moræ purgatio. Doctor. in l. si insulam. ff. de verb. obligat. glos. & Doct. in cap. mo-

mora. de regul. iur. libro 6.
 & in hoc casu exequutio fit
 à iure, quo deuoluitur sta-
 tim ad superiorem libera-
 conferendi facultas, prout
 dicit Abb. in cap. vlt. de iu-
 repatron. & Rot. Roman. de
 iurepatronat. in nouis. deci-
 8 sio. 6. Potest tamen † Epi-
 scopus elapso tempore face-
 re rem gratam patrono, eum-
 que ad præsentandum admit-
 tere; vt per Lambertin. vbi
 supra artic. 27. num. 3. per
 text. in cap. 2. de supplend.
 neglig. Præl. ponderando ibi

verbum, liceat, quod ponit
 causam in voluntate illius,
 cui licet, & idem est in alio
 habente instituere. Quod
 9 non † procedit, si Episcopus,
 vel alius superior infra suum
 semestre non contulerit, cum
 tunc deuoluatur ad alium
 superiorem. cap. secundo. de
 10 concess. præben. Non † po-
 test tamen admitti patronus,
 qui scienter præsentauit in-
 dignum, & pro illa vice fuit
 iure suo priuatus, cum tunc
 priuatio sit in pœnam. c. cum
 vos. de offic. ordin.

CAPVT SEPTIMVM.

An Ordinarius possit abbreviare tempus datum
 ad præsentandum.

SVMMARIVM.

- 1 Tempus datum ad præsen-
 tandum an possit abbreviari
 ab ordinario.
- 2 Edicto posito cum minori
 termino si alius petat tempus
 datum iure, obtinet.
- 3 Et si in termino edicti nul-
 lus compareat, fit institutio.

- 4 Collegij maior pars potest
 abbreviare tempus, & præ-
 sentare.
- 5 Si in termino edicti nul-
 lus comparuit, tamen re in-
 tegra intra tempus iuris pa-
 tronus præsentare potest.
- 6 Et si esset facta institu-
 tio, patronus potest in eam
 consentire.

7 *Patroni si sinant scienter labi tempus edicti, non admittuntur postea.*

1 **O**rdinarius ꝑ an possit abbreviare tēpus datum à iure patronis ad præsentandum in appositione edicti secundum dispositionē tex. in cap. ult. de elect. lib. 6. vbi gloss. & Doctor. dicunt dictum tex. procedere etiam in præsentatione, & ita de stilo seruatur: Si alij compatroni non compareant in termino edicti, an eis præiudicium afferatur, cōstituas super hoc articulo sequentes casus.

2 Primus casus ꝑ est, quando fuit positum edictum, cum minori termino, & tunc si quis compareat, & dicat se velle expectari per totum tempus sibi à iure concessum, audietur, sed procedetur ad vltiora, & si producet iura sua super eis iudiciū dabitur.

3 Secundus est ꝑ casus, quādo in termino edicti nullus comparuit, & est certum alium habere iura minima in dicto iure patronatus, & tunc potest procedi ad institutionē, sed melius esset dictum cer-

tum patronum citare citatione speciali.

4 Tertius est casus ꝑ, quando ius patronatus competit Collegio, & tunc maior pars potest abbreviare tempus iuris, & vocata minori parte præsentare, sicut fit in electione secundum dicta per Abb. & Doctor. in cap. cum nobis. de elect.

5 Quartus est ꝑ casus, quando termino edicti nullus comparuit, & præsentantes eorum iura produxerunt, & tunc re integra ante institutionem admittetur patronus ad præsentandum, si duret tempus patronis à iure concessum.

6 Sed si ꝑ sit facta institutio, posset patronus pro conseruatione sui iuris repræsentare institutū, & in eum consentire. Si autem ꝑ patroni sciant edictum, & sinant labi tempus, quia tunc videntur tacite approbare præsentationem factam, si probetur dicta scientia, non debent vllomodo ad præsentandum admitti: & de his vide alios deducentem Lambertinum de iure patronatus libr. 2. part. 2. quæst. 1. art. 28.

CA

CAPVT OCTAVVM.

Tempore vacationis ad quem pertineat Ecclesie custodia.

SVMMARIVM.

- 1 Custodia Ecclesie spectat ad habentem ius instituendi, si non sint patroni Ecclesiastici.
- 2 Si sint laici, spectat ad Episcopum.
- 3 Concil. Tridentin. sessione 24. de reformat. cap. 18. ubi Episcopus providit Ecclesie vacanti de Vicario.
- 4 Quando institutio spectat ad inferiorem, Episcopus Vicarium, inferior oeconomum ponit, si vacet parochialis Ecclesia.
- 5 Oeconomus in Ecclesia vacante ponitur ab habente illius custodiam.

Tempore vacationis ille habet † custodiam ecclesie, qui habet ius instituendi gloss. penult. in fine in c.

cum vos de offic. ordin. & si patroni sint ecclesiastici, custodia ecclesie spectat ad eos, & ideo Episcopus in ea non ponet oeconomum. Innocent. & alij in cap. vnico vt ecclesiast. benefic. & in c. 1. 2 Ne se. vacant. Si autem † sint patroni laici, custodia pertinet ad Episcopum, quia laici non debent se intromittere de rebus ecclesie, nisi quo ad defensionem. q. 1. cum quatuor sequentibus capitulis 10. q. 1. Innoc. in dicto c. cum vos. vbi Abb. Card. & alij, nisi aliud esset de privilegio speciali. Sed hodie debet seruari † Concil. Tridentin. sessione 24. de reformat. cap. 18. vbi vacante ecclesia parochiali cuiuscunque iurisdictionis, Episcopus in ea idoneum Vicarium, debet constituere cum congrua eius ar-

bi-

bitrio fructuum portionis assignatione, qui onera ipsius ecclesie sustineat, donec ei de Rectore prouideatur: & ita de stilo seruetur. Quod etiam procedit, si parochialis ecclesie institutio pertineat ad inferiorem. Praxis Archiepiscopi Leonis. part. 2. de collatione benefic. cap. 18. nu. 52. de qua re vide Lambert.

de iurepatr. lib. 2. par. 2. q. 1. art. 29. Et generaliter in ecclesia vacante ille ponit Oeconomum, donec ei de Rectore prouideatur, qui habet illius custodiam. per tex. in dicto capitulo cum vos. & de tali oeconomio loquitur Lambertinus vbi supra articulo 30.

CAPVT NONVM.

Quid agendum, stante discordia inter patronos cum scandalo.

SVMMARIVM.

- 1 *Discordia patronorum stante Episcopus potest claudere ostia Ecclesie, aliaq; facere.*
- 2 *Dummodo prius eos ad concordiam reducere curauerit, Ecclesiamque conferre potest.*
- 3 *Etiamsi dignus fuerit presentatus.*

1 **S**I inter patronos sit discordia, & de facto ve-

lint facere, quod sibi placet, & magna oriantur scandala, adeo vt malus timeatur euentus: & tunc Episcopus potest procedere secundum tex. in c. 1. & in c. 2. de iurepatron. scilicet iubere, vt claudantur ostia ecclesie, de ea reliquie sancte extrahantur, & denique recurrere ad brachium seculare, ad Papam, & ad Deum omnipotentem: & elapso quadrimestre, seu semestre poterit eam libere conferre;

2 re; dummodo prius † eos re-
ducere ad concordiam cona-
tus sit, & eam confert si sine
scandalo id facere possit. ad
tex. in cap. 3. de iurepatron.
3 etiam si praesentatus † esset

habilis, & dignus ad scanda-
lum vitandum. Vide de hoc
late dicentem Lambertinum
de iurepatronatus. libro 2.
parte secunda. quaestione 1.
articulo 31.

